

پولیتزر ۲۰۲۶

تجلی روزنامه نگاری تحقیقی و انسانی

فهرست برندگان جوایز پولیتزر ۲۰۲۶ با تمرکزی ویژه بر گزارش‌های افشاگرانه و روایت‌های انسانی از بحران‌های بین‌المللی منتشر شد. در این دوره، روزنامه‌های «نیویورک تایمز» و «واشینگتن‌پست» با کالبدشکافی دقیق ساختار قدرت و بررسی پشت‌پرده تصمیمات کلان در دولت ترامپ، توانستند جایگاه خود را در صدر برندگان تثبیت کنند. این گزارش‌ها ابعاد جدیدی از

بعثت مردم تجلی اراده ملی

ذو علم: حضور مردم به‌صورت گسترده و پویا در میدان‌ها و خیابان‌ها نشان می‌دهد که نظام رهبری ولایی به‌راستی در ذهن مردم جا گرفته و در دل‌های‌شان به‌باور تبدیل شده است

کلید فهم تداوم انقلاب اسلامی را باید در مردمی بودن نظام جست‌وجو کرد؛ نظامی که به خواست مردم بر سر کار آمده، شکل گرفته و در بوته حوادث این چند دهه قوام یافته و هرچه بیشتر به کارآمدی درخور دست یافته اما نباید از ریشه‌دار بودن این نظام و پشتوانه غنی تاریخ و تمدنی آن غافل شد. به همین دلیل برآمدن انقلاب اسلامی و نظام ولایی، به‌نعم این قلم، هرگز محدود به سقوط پهلوی نبوده یا در واکنش به نارسایی‌های آن دوران شکل نگرفته است، بلکه ریشه‌های عمیق تمدنی و فرهنگی دارد که از مبارزات ضداستعماری و بیداری اسلامی در دوران نوگرایی تا دغدغه‌ها و مطالبات تاریخی مردمی از دوران‌های پیشتر را دربرگرفته و پوشش می‌دهد. در همین زمینه با ججت‌الاسلام علی ذو علم رئیس اندیشگاه بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی گفت‌وگو کردیم.

■ ■ ■

۱۱ حکمرانی ولایی در چهار دهه واندی تجربه و کارآمدی خود را نشان داد. به‌ویژه در بازه جنگ تحمیلی دوم تا دفاع مقدس ۴۰ روزه. همچنین تمام نقدها و کژنمایی‌ها و برجسب‌های مختلف (متکی به شخص، توتالیتر و استبدادی) را باطل کرد و با سرفرازی و کارآمدی، باز هم دهان‌بند دشمنان و بدخواهان نظام شد. شما در بیستمین سال انقلاب، پژوهشی را سامان دادید با این دغدغه که (جداز ادله فقهی، قرآنی و روایی) آیا حکمرانی ولایی یعنی ولایت‌فقیه در ۲۰ سال نخست انقلاب در راستای پیشرفت و تحقق اهداف ملی ما کارآمدی داشته یا خیر. در این باره توضیح می‌دهید؟

این متن در پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی مطرح شد و سپس انتشار یافت. همان‌گونه که شما گفتید، طرح و بررسی چنین موضوعی سابقه نداشت و خود من نیز چلای چنین رویکرد و بحثی را ندیده بودم. از دیدگاه ناظر سنجشگری بی‌طرف، با اختصار البته به بررسی و ارزیابی کارنامه ۲۰ ساله ولایت‌فقیه پرداخته شد. در ابتدا به صورت مقاله‌ای طولانی منتشر و چند بار بازنشر گردید و همین، زمینه‌ای شد برای تحقیقی گسترده‌تر با مباحث مختلف که سرانجام، کتاب: «تجربه کارآمدی حکمرانی ولایی» در سه بخش نوشته و در سال ۱۳۸۵ انتشار یافت.

اکتون که در بهار ۱۴۰۵ هستیم، با گذشت بیش از ۲۰ سال از نشر کتاب، همچنان می‌بینم که بحث‌های مطرح شده درباره کارآمدی نظام ولایی، در بازه ۲۰ واندی ساله پس از انتشار نیز جابه جا تأیید شده است.

۱۲ یعنی براساس کتاب شما، رویدادهایی نیز که تا دهه پنجم برای جمهوری اسلامی پیش آمده، عملاً مؤید کارآمدی حکمرانی ولایی بوده؟ و این کارایی را چه عناصری ممکن می‌کند؟

همین که اکنون بیش از دو ماه است شاهد حضور سراسری مردم به صورت گسترده و پویا در میدان‌ها و خیابان‌ها هستیم، خودش نشان می‌دهد که نظام رهبری ولایی به‌راستی در ذهن مردم جا گرفته و در دل‌های‌شان به‌باور تبدیل شده است؛ به‌طوری‌که حضور مردمی در دفاع از کشور و در مقابله با متجاوزان و فشار استکباری، به‌گونه‌ای است که دیگر در سطح جهان قابل انکار نیست. نظام ولایت‌فقیه و حکومت ولایی در پیوند با دو عنصر مؤثر به اوج کارآمدی می‌رسد:

۱. پیوند با دین و معنویت؛ باور عمیق دینی جامعه‌که اصلاً تعارف‌بردار نیست و ریشه‌های دیرین تاریخی دارد. ۲. پیوند با مردم؛ زیرا نظام ولایی، مردم را صاحب کشور می‌داند. سخن طلایی رهبر شهید را یادآور شوم که مدت‌ها قبل در پاسخ به پرسشی فرمودند: «صاحب این کشور مردم هستند.» نظام ولایت‌فقیه، تک‌تک مردم را صاحب رأی و نظر می‌شمارد؛ از همین‌رو تأکید داشته که مردم باید این کشور را اداره کنند، در انتخابات، سیاست‌گذاری‌ها، جهت‌گیری‌ها و دفاع سهیم باشند،

عملکرد نهادهای حاکمیتی را پیش روی مخاطبان قرار دادند. در بخش گزارش‌های ویژه، خبرگزاری رویترز برای تحقیقی جامع پیرامون عملکرد شرکت «متا» شایسته تقدیر شناخته شد. این گزارش مستند نشان داد که چگونه الگوریتم‌ها و فناوری‌های هوش مصنوعی، کاربران به‌ویژه کودکان را در معرض کلاهبرداری‌های سازمان‌یافته و دستکاری‌های دیجیتال قرار داده‌اند. بخش عکاسی

خبری نیز تحت تأثیر آثار «ساهر الغره»، عکاس فلسطینی همکار نیویورک‌تایمز بود. تصاویر تکان‌دهنده او از ویرانی‌های گسترده و فحشی در غزه، بازتابی جهانی از پیامدهای عمیق انسانی در مناطق جنگ‌زده داشت. هیأت داوران همچنین به موضوعاتی نظیر نظارت دیجیتال، سوءاستفاده‌های اقتصادی و روایت‌های شخصی از فجایع طبیعی توجه ویژه‌ای نشان داد.

تصاویر عکاس فلسطینی همکار نیویورک‌تایمز در غزه، بازتابی جهانی از پیامدهای عمیق انسانی در مناطق جنگ‌زده داشت.

حضور دارند و البته باید این حضور مردمی تقویت شود، همچنان که از تأکیدهای رهبر شهید همین بود.

از سوی شهید رئیسی (ره) نیز مطرح می‌شد که پیگیر مردمی‌سازی هستند و رهبر شهید ضمن تأیید این موضوع تصریح داشتند که بایستی ابعاد، سازوکارها، فرآیندها و روش‌های این مهم تعریف شود تا از ظرفیت عظیم مردم در پیشبرد کارها و شکوفایی کشور بتوان به درستی بهره‌برد.

هم‌اکنون که من و شما در این گفت‌وگو هستیم، تجمعات سراسری مردمی، یک بستر گفت‌مانی جدی را آماده ساخته تا تحقق عینی این مشارکت مردمی و امتدادش در عرصه‌های اجتماعی... باشد؛ مثل مواسات و کمک مردم به یکدیگر، مواجهه با کاستی‌ها و رفع آسیب‌های اجتماعی... حل مسائل مختلف چه در جامعه چه در منطقه.

و اما فراز جمع‌بندی، درباره پوشش میلیونی «جان‌فدا»، وفق نگاه رهبری (همچنان که در پیام‌های اخیرشان به این پوشش اشاره رفته بود)، حضور مردم برای اداره امور تربیتی، فرهنگی، مدارس و... اقتصادی و... باید در مسیرهای عملیاتی جهت‌دهی شود؛ امری که نیاز به تلاش‌های بیشتری دارد و باید با اندیشه‌ورزی و با استفاده از تجربیات ملی و نیز تجربه‌های دیگران، شکلی شایسته بگیرد و کارآمدی این نظام را بیش از پیش عینیت بخشد.

این نقطه عطفی است که در کشور رقم خورده و اقتدار ملی و حاکمیت سرزمینی را قوام بخشیده و نظم حاکم بر منطقه را از اساس دگرگون ساخته و محوریت و اقتدار ایران را تثبیت کرده است. این نقطه عطف باید در مسائل داخلی با توجه عمیق‌تر به نقش مردم، همگرا با توصیه‌های رهبر انقلاب تبلور عینی یابد. امیدواریم دستگاه‌های ذی‌ربط با سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی به این مهم بپردازند و رسانه‌ها نیز در این باره با جرسته‌کردن این نیازها، اولویت خاصی قائل شوند؛ به‌ویژه به ارائه پیشنهادهایی برای تعمیق این حضور مردمی در صحنه اجرایی و عملی جامعه همت گمارند؛ زیرا از این رهگذر است که مسائل و گره‌های جامعه سریع‌تر حل می‌شود. **۱۳ این نظام رهبری ولایی بی‌سابقه است. از کارآمدی‌های مثال‌زدنی‌اش همین نمایان شدن آمادگی همه‌جانبه کشور در دفاع مقدس سوم بود. از مصداق‌های عینی که از کارآمدی رهبری ولایی در کتاب عنوان شده، کدام‌شان در این بازه آیا بیشتر قابل طرح است؟**

شاید مهم‌ترین مصداق کارآمدی رهبری ولایی که در کتاب آمده، همانا حاکم کردن مردم بر سرنوشت خویش است. رهبری ولایی همچنین این باور را در مردم ایران نهادینه کرد که «ما می‌توانیم»؛ همچنان که بازگرداندن هویت ملی، هویت انسانی، هویت اسلامی و هویت ایرانی به مردم ایران (که این‌ها البته یگانه‌اند).

باز کردن راهی که در آن مسیر، سعادت مردم و آزادی‌های سیاسی و اجتماعی، عدالت و معنویت و اخلاق به‌طور هماهنگ پی گرفته شده و استقلال واقعی و همه‌جانبه کشور تضمین و تأمین می‌شود. اگر این حدود پنج دهه در نظام ما عنصر ولایت‌فقیه وجود نداشت، شاید ده‌ها بار چنان تکانه‌هایی به ما روی می‌آورد که باز هم ما را ناگزیر به استبداد دیگری سوق می‌داد. خاطرات زیادی در این باره داریم؛ در مقطعی، رؤسای جمهور وقت خواهان قدرتی افزون‌تر بودند از آن حدود که در قانون اساسی آمده، برخی پیگیر بودند تا مگر قانون اساسی متوقف شود و رؤسای جمهور بیش از دو دوره انتخاب شوند. برخی به‌دنبال این بودند که نظام سیاسی را دچار جالش کنند یا نوعی دلت‌پذیری را در روابط خارجی دنبال می‌کردند؛ این‌ها را با چشم خودمان دیدیم.

بنابراین آن عصری که ایستادگی می‌کرد و ضمانت‌کننده اعتبار و نقش رأی مردم بود، همانا عنصر رهبری ولی‌فقیه بود؛ عصری که دائماً از نظر، منزلت، منافع، حق و انتخاب مردم حمایت و دفاع کرده و جدی پای مردم ایستاده، ولی فقیه بوده و ضمانت‌کننده مسرمد سالاری در کشور ماقطعا عنصر رهبری ولی فقیه بوده است.

و تجربه کلان بتواند در آینده سرعت حرکت و مسیر را اصلاح کند. همین تجربه کلان که؛ هر جا به رهنمودهای رهبری توجه شده، پیشرفت کرده و جلو رفته‌ایم و هرجایی که رهنمودشان کمتر به‌کار بسته شده یا نتوانسته‌اند کامل به رهنمودها توجه کنند، ما دچار توقف یا کندی در حرکت شده‌ایم.

برای ما و آینده پیش روی ما این مسأله باید روشن شده باشد که تبعیت از ولی فقیه در هر زمان و متناسب با شرایط و اقتضانات زمان بایستی اصل قرار بگیرد؛ یعنی عنصر تبعیت واقعی. زیرا در بعضی جاها شاهد بودیم که چون منطق رهبری بسیار روشن بوده، ظاهرا یک همراهی زبانی صورت می‌گرفته اما این همراهی صوری در

عمل محقق نمی‌شد.

همه در بخش‌های مختلف جامعه و حکومت، باید این تبعیت را جدی بگیریم و به‌خصوص رسانه‌ها و نخبگان برای تبیین و روشننگری درباره این تبعیت و پشتیبانی، همچنین ضرورت آن کوشش کنند. همان‌گونه که رهنمود امام راحل (ره) درباره پشتیبانی از ولایت فقیه برای آسیب‌ندیدن مملکت، تاکنون بارها در عمل تجربه شده و خودش را نشان داده است؛ از این پس نیز ان‌شاءالله که هرچه بیشتر مورد توجه لایه‌های مختلف جامعه باشد.

۱۴ نگاهی به روند رخدادهای انقلاب نشان می‌دهد که اگر نظام هوشمندانه ولایت‌فقیه از سوی امام راحل (ره) تدوین و اعلام

نمی‌شد، در برهه‌های زیادی

آسیب‌های جبران‌ناپذیری می‌دیدیم؛ مثلاً پیشهاد نظام فدرالی که کارشناسان تأکید داشتند این نظام اداری، سیاسی، اتفاقاً در ایران منجر به تجزیه کشور خواهد شد...؟ برخی از این واژگان، دیدگاه‌ها و... اساساً با شاکله هویتی کشور ما سنخیت و هماهنگی ندارد و مربوط به دیگر فرهنگ‌ها و کشورها و... است.

درحالی‌که در اداره کشور ما، شوراها بنا بر قانون اساسی دارای اقتدار و حوزه کاری گسترده‌اند. از این فراتر، خود مردم هستند که در قراز و نشیب‌های سرنوشت‌ساز کشور مشارکت و

«بچه مردم» راهی اکران آنلاین شود

فیلم سینمایی «بچه مردم» به کارگردانی محمود کریمی و تهیه‌کنندگی سیدعلی احمدی، از سه‌شنبه ۲۲ اردیبهشت ساعت ۱۸ در پلتفرم فیلم‌نت اکران آنلاین می‌شود. این اثر که روایتگر چالش‌های استقلال نوجوانان مراکز بهزیستی در مواجهه با معضلات اجتماعی است، ستارگانی چون رضا کیانیان و گوهر خیراندیش را در کنار خود دارد. بچه مردم با کسب سه سیمرغ بلورین از جشنواره فجر و هشت پروانه زرین از جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان، از موفق‌ترین آثار اخیر سینمای ایران محسوب می‌شود که اکنون در دسترس مخاطبان است.

باغ کتاب میزبان اردی بهشت کتاب

رویداد بزرگ فرهنگی «اردی بهشت کتاب» از ۲۳ اردیبهشت تا سوم خردادماه سال جاری با حضور گسترده ناشران، نویسندگان و کشتگران برجسته حوزه نشر در محل باغ کتاب تهران برگزار خواهد شد.

این گردهمایی با هدف ارزشمند باسداشت جایگاه فرهنگی شهید آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای و همچنین تقویت پیوند مستحکم میان اصحاب قلم، تولیدکنندگان محتوا و مخاطبان مشتاق کتاب طراحی شده است. برگزارکنندگان درنظر دارند با بهره‌گیری هوشمندانه از ظرفیت‌های متنوع این مجموعه در حوزه‌های علم، فناوری، هنر و سینما، تجربه‌ای چندبعدی و جذاب برای بازدیدکنندگان رقم بزنند. براساس فراخوان منتشر شده، ناشران متقاضی حضور در بخش بزرگسال (سروستان) و حوزه کودک (هم‌خوان) می‌توانند به ترتیب با شماره‌های ۰۹۶۴۵۶۹۵ و ۰۹۱۲۱۹۱۶۱۱ تماس حاصل کنند. همچنین تشکل‌های فرهنگی و اهالی قلم جهت مشارکت در رویداد‌های ترویجی می‌توانند با شماره ۰۲۱۹۶۰۵۷۵۰ در ارتباط باشند.

فرهنگ

CULTURE

پنجشنبه ۱۷ اردیبهشت ۱۴۰۵

شماره ۳۳۱۵

یادداشت

دکتر محمود فلاح / نویسنده و پژوهشگر

بعثت مردم و افق حکمرانی اسلامی

آنچه این روزها در صحنه ایران در حال رخ‌دادن است، از حضور مستمر مردم در میدان‌تا همراهی گسترده با نیروهای دفاعی و پشتیبانی از نظام اسلامی و تمامیت سرزمینی را می‌توان نوعی بعثت اجتماعی مردم دانست، بعثتی که در آن جامعه از حالت نظاره‌گری خارج می‌شود و به کنشگری مسئولانه در دفاع از ارزش‌ها و مصالح عمومی روی می‌آورد.

در ادبیات جدید علوم سیاسی، مفهوم حکمرانی طی دو دهه اخیر به‌تدریج جایگاه مهمی یافته است. این مفهوم در نگاه نخست ممکن است اصطلاحی تازه به نظر برسد، اما درواقع بیانگر نوعی تحول در فهم اداره جامعه است. حکمرانی را می‌توان فرآیندی دانست که در آن سیاست‌گذاری، قانون‌گذاری، تنظیم‌گری و نظارت در بستر مشارکت مجموعه‌ای از کنشگران انجام می‌شود تا قدرت مشروع را در جهت تحقق اهداف مشترک جامعه به‌کارگیرد. در این نگاه، قدرت صرفاً در نهادهای رسمی دولت متمرکز نیست، بلکه در شبکه‌ای از کنشگران اجتماعی، نهادهای عمومی، گروه‌های مردمی و ساختارهای مدنی جریان دارد. به‌همین دلیل، حکمرانی مفهومی متفاوت از حکومت است. حکومت عمدتاً به ساختارهای رسمی اقتدار سیاسی اشاره دارد، اما حکمرانی ناظر به فرآیندی گسترده‌تر است که در آن دولت، جامعه و نهادهای مختلف اجتماعی در اداره امور عمومی سهیم هستند. در چنین چارچوبی، تصمیم‌ها حاصل تعامل و توافق میان کنشگران متنوع اجتماعی است و اداره جامعه بر پایه مشارکت، نظارت عمومی، مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی شکل می‌گیرد. شاخص‌هایی همچون عدالت، رضایت عمومی، مهار فساد، کارآمدی و اعتماد اجتماعی نیز از مهم‌ترین معیارهای ارزیابی حکمرانی به‌شمار می‌آیند.

با این تعریف، حکمرانی دو نسبت مهم پیدا می‌کند. نخست آن‌که با ارزش‌های حاکم بر جامعه پیوند داری. در جامعه اسلامی این ارزش‌ها ریشه در منابع دینی دارند و از همین روح حکمرانی اسلامی ناگزیر با دانش فقه سیاسی ارتباط پیدا می‌کند. فقه سیاسی در اینجا صرفاً مجموعه‌ای از احکام پراکنده درباره قدرت نیست، بلکه دانشی است که می‌تواند چارچوب‌های مشروعیت، حدود اقتدار، مسئولیت‌های حاکمان و نقش مردم در اداره جامعه را تبیین کند. نسبت دوم حکمرانی با حضور مردم است. حکمرانی در ذات خود مفهومی مشارکت‌محور است و بدون حضور فعال مردم معنا پیدا نمی‌کند. قدرت سیاسی زمانی پایدار و مؤثر خواهد بود که از یک سو بر ارزش‌های پذیرفته‌شده جامعه تکیه داشته باشد و از سوی دیگر با مشارکت و همراهی نیروهای اجتماعی شکل بگیرد. در چنین چارچوبی، اداره جامعه تنها بر عهده دولت نیست؛ بلکه مجموعه‌ای از نهادهای عمومی و مردمی نیز در تحقق نظم اجتماعی و پیشبرد اهداف مشترک نقش دارند. از این منظر، رخدادهای اخیر در ایران را می‌توان نمونه‌ای روشن از تحقق عملی چنین الگویی دانست. در شرایطی که کشور با تجاوز دشمنان و تهدید امنیت و استقلال خود مواجه شد، مردم بار دیگر نشان دادند که سرمایه اصلی این سرزمین هستند. حضور مستمر آنان در میدان، حمایت از نیروهای مسلح و ایستادگی در کنار نظام اسلامی، جلوه‌ای از همبستگی اجتماعی و بلوغ سیاسی جامعه ایرانی بود. این حضور گسترده نه صرفاً یک واکنش احساسی، بلکه نوعی کنش آگاهانه در دفاع از کیان کشور و ارزش‌های مشترک ملی و دینی به‌شمار می‌آید.

متن کامل را

در جام‌جم آنلاین بخوانید

آگهی فراخوان مناقسه عمومی

موسسه پایدار سازان فرازگاه سازندگی خاتم‌الانبیا(ع)

در نظر دارد قسمتی از عملیات روسازی پروژه راه آهن چاپهار- زاهدان به طول ۴۰ کیلومتر را از طریق مناقسه عمومی یک مرحله‌ای به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.

مناقضات می‌توانند با در دست داشتن رزومه برای در یافت اسناد مناقسه از تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۱۷ به مدت ۴ روز کاری به مدیریت امور قراردادهای موسسه پایدار سازان مراجعه نمایند.

نشانی: اهواز، کیانپارس، خیابان ۱۷ غربی، پلاک ۱۸، ساختمان ۱۸

شماره تماس: ۰۹۰۷-۳۳۳۸۱۰۰۲ داخلی ۲۰۴-امور قراردادها

شماره تلفن همراه: ۰۹۱۶۶۰۳۷۵۵۶

حداکثر زمان تحویل پیشنهادها: ۱۴۰۵/۰۲/۲۶ می‌باشد.

مبلغ تضمین شرکت در مناقسه: ۳۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال

هزینه آگهی بر عهده برنده مناقسه می‌باشد.

سازمان آگهی‌های روزنامه جام‌جم

۴۹۱۰۵۰۰۰

شماره تلفن پذیرش